

Jedinica 6 (osnovna škola, 6. razred)

Dječija prava: umjetničko djelo!

A Plan nastave

	Ključna pitanja/teme lekcije	Ključni zadatak	Nastavni materijali
Lekcija 1	Šta je umjetnički projekat? Na koji način kroz umjetnička sredstva mogu predstaviti dječija prava?	Učenici odlučuju koji će pojedinačni član iz Konvencije o pravima djeteta predstaviti kao umjetničko djelo i razvijaju svoje prve ideje.	Neki časopisi; dječja prava na karticama ili komadićima papira
Lekcije 2 – 4	Na koji način učenici i nastavnici pomažu jedni drugima? Kako odgovaramo za spore i brze radnike?	Učenici izvode jedan ili više umjetničkih projekata. Uče da daju i da primaju pomoć u razredu.	Papir, boje, ljepilo, časopisi itd.

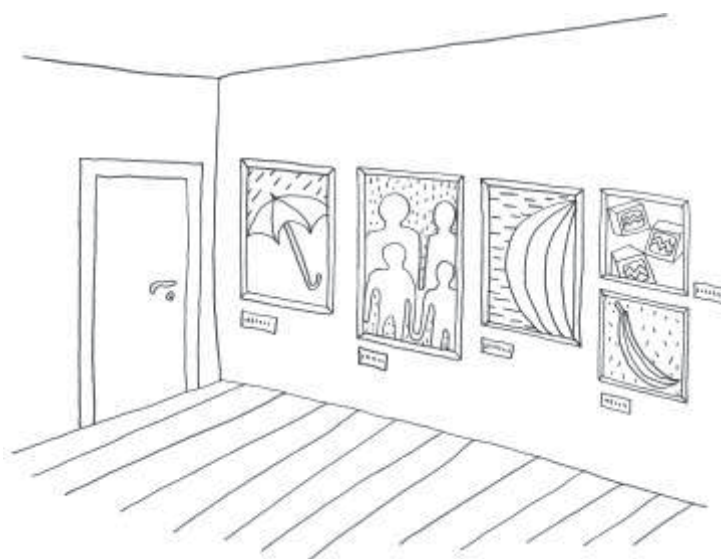
B Vaspitno-obrazovni ciljevi

Dječija i ljudska prava često su povezana sa složenim političkim, društvenim i ličnim problemima. Ovaj projekt se uz to nadovezuje na tradiciju umjetničke interpretacije koja se često koristila u kontekstu dječijih i ljudskih prava, a koja se može upotrijebiti kao inspiracija za ovaj projekat.

Umjetnici su dobijali zadatak da izraze sadržaj određenog člana, ili dijela člana, kroz slike. Na taj način stvorene su mnogobrojne sjajne kartice, kalendari, knjige, čak i filmovi.

Za učenike koji su već radili na projektu kutija s blagom u trećem razredu, ovaj umjetnički projekat pružice dodatnu priliku za dublje izučavanje dječijih prava.

Iz našeg iskustva sa ovom umjetničkom tradicijom (što je već bio slučaj kod Cjeline 3 sa projektom kutija s blagom), slijedi naše ubjeđenje da je kreativni i integralni pristup učenju veoma važan: djeca o nekoj kontroverznoj temi treba da uče ne samo kognitivno, već i likovno i muzički. Izgovorena ili pisana izjava može se izraziti kroz sliku jedino ako je u potpunosti shvaćena.

Predlažemo da lekcije planirate dovoljno rano kako bi se omogućilo da slike budu izložene na Međunarodnom danu djeteta, 20. novembra, u školi, gradskoj skupštini ili drugoj javnoj zgradi.

Cilj ovog projekta jeste vrhunac i pokretač u jednom, podstičući učenike da izvršavaju zadatak s potrebnom pažnjom i kreativnošću.

Napomena: prva lekcija, ali ili čitavi projekat mogu se izvesti u saradnji sa drugim nastavnikom likovnog ili tehničkog ili u saradnji sa lokalnim umjetnicima. Učenici takođe mogu imati sugestije koje se mogu integrisati u plan. Projekat je moguće izvesti i u saradnji sa još jednim razredom.

C Ključna pitanja za razmišljanje na časovima o dječijim pravima

Doživljaj dječijih prava	Upoznavanje dječijih prava	Sprovođenje dječijih prava
Nastavnik		
Na koji se način principi dječijih prava poštuju u razredu i školskoj zajednici?	Šta djeca sada znaju o dječijim pravima?	Učenje o tome kako djelovati izvan škole: Šta su učenici naučili za svoj budući život?
Učenici mogu naročito na časovima umjetnosti razumjeti da je razvoj njihovog individualnog načina izražavanja i moguć i važan. Oni pronalaze individualne puteve predstavljanja različitih prava djece umjetničkim sredstvima.	Učenici su proširili i produbili svoja znanja i razumijevanje dječijih prava i kritički su procijenili neke od ključnih prava iz Konvencije o pravima djeteta.	Učenici su emocionalno sposobni da shvate povrede dječijih prava i da ih osude. Ovu su kompetenciju razvili kroz svoj veoma lični pristup učenju i predočavanju povreda dječijih prava.
Učenici		
Kako sam doživio/la dječija prava u razredu?	Što sam naučio/la o dječijim pravima?	Šta sam u stanju sada da preduzmem?
Ovaj projekat je pretvorio učionicu i cijelu školsku zgradu u mjesto u čijem sam ukrašavanju učestvovao i gdje se osjećam kao kod kuće. Mogu izraziti svoju ličnost i na mene se gleda kao na osobu.	Zajedno sa mojim kolegama učenicima, ja sam vrlo opširno izučavao dječja prava. Postavio sam puno novih pitanja i shvatio sam da ne treba da se brinem ako još nijesam shvatio sve članove o dječijim pravima. Nastaviću sa svojim izučavanjem.	Postao sam svjesniji svog talenta za umjetnost i sad sam odvažniji u tome da ga koristim i usavršavam. On je dio moje ličnosti i ponekad mi omogućava da njime izrazim više nego što bih mogao kroz mnoštvo riječi i tekstova. Mogao bih smisliti slične umjetničke projekte o dječijim pravima zajedno sa svojim prijateljima, prodati neke slike i prihod donirati za pomoć projektima za djecu.

D Postupak

Lekcija 1 (u tajanju od otprilike 1 ½ sata)

Nastavnik detaljno upozna je razred sa novim projektom. Bitno je da djeca:

- imaju neki drugi uvod u predmet dječjih prava;
- razumiju osnovne principe i ciljeve projekta;
- su u mogućnosti da procijene šta od njih zahtijeva raspored aktivnosti;
- su vidjeli primjere umjetničkog izraza dječjih ili (ljudskih) prava.

Što se tiče posljednje tačke, nastavnik mora ne samo da pokaže primjere ilustriranja raznih ljudskih i dječjih prava, već on ili ona moraju pokazati razne stilove, sredstva i pristupe kako bi pomogli djeci da pronađu svoje lične načine izražavanja.

Nakon uvoda, nastavnik ili učenici formiraju male grupe (od oko šest djece). (Ovo će biti osnova za formiranje fiksnih kasnijih grupa) . Svaka grupa dobija kopiju Deklaracije o dječjim pravima (vidi dodatak). Zadatak: Pronađite tri dječja prava koja biste htjeli umjetnički da predstavite (fotografija, slika, skulptura, predmet).

Slijedi faza čitanja i diskusije. Poslije toga slijedi plenarna diskusija kao bi se kompletirale grupe koje će raditi na izabranim dječjim pravima (na primjer, na svakoj glavnoj kopiji deklaracije svaka grupa obilježava prava koja je izabrala). Zatim razred poredi i klasifikuje poklapanja, tako da se može pronaći najbolje rješenje za sve grupe.

Grupe bi trebalo da pojasne sljedeća pitanja:

- prve ideje o konceptu planirane slike ili objekta;
- izabrane boje, materijale, sredstva;
- raspored aktivnosti (napomena: nastavnik bi trebalo da prati i savjetuje djecu kako bi bio siguran da je njihov izabrani projekat realan u smislu postojećeg vremena);
- ideje za planiranu izložbu (mogu se raspravljati i kasnije u toku plenarne sesije).

Grupe diskutuju i razmjenjuju svoje ideje u razredu.

Zadatak za sljedeću lekciju je da grupe formulišu ideje za projekat, da traže inspiraciju i informacije u novinama, internetu, biblioteci, da prave crteže ili opise i moguće da počnu sa sakupljanjem materijala. Svaka grupa priprema kratku prezentaciju svojih planova za sljedeći čas, a polazna tačka su izabrana dječja prava, ilustrovana primjerima.

Lekcija 2 (prva polovina)

Učenici razmjenjuju i komentarišu svoje ideje koje su razvili od posljednjeg časa i pokazuju jedni drugima skice ili zabilješke koje su napravili. Važno je da su učenici shvatili dječja prava i trebalo bi da budu u stanju da u razredu daju primjere kako se ta prava poštuju ili krše. Trebalo bi da budu u stanju da jasno i razumljivo informišu razred i svojim planovima: koje pravo su izabrali da kreativno prikažu , korake koje je potrebno da preduzmu prilikom toga i momente u kojima će im biti potrebna pomoć ili input razreda ili nastavnika.

Pojašnjenje definitivnog koncepta projekta koji će biti zaključen izložbom koja će se održati oko 20. novembra (može se dati opcija i da se planiranje i finalizacija projekta zada kao domaći zadatak koji će se onda razmatrati na trećem času).

Lekcija 2 (druga polovina) do 4

Učenici mogu koristiti sve vrijeme u drugoj polovini časa i naredna dva časa za realizaciju svojih projekata (zavisno od toga kakve projekte su planirali, a za ovo može biti namijenjeno i vrijeme za domaći zadatak). Iskustvo pokazuje da će učenici biti više motivisani ako ne rade izolovano jedni od drugih. Nastavnik treba da ih podstiče da modifikuju, razviju i poboljšaju svoje ideje.

Nastavnik može pomoći razredu tako što će pri ruci imati kolekciju umjetničkih plakata, ilustracija iz reklama, dijagrama itd. isječenih iz novina ili časopisa, umjetničke knjige, veb sajtove itd.. Učenici takođe mogu od kuće da donesu odgovarajuće dokumente. Nije neophodno da ova kolekcija ilustracija bude povezana s temom dječjih prava, već je tu da ponudi brojne mogućnosti za izražavanje djece.

Neke sugestije za izložbu:

- Ako planirate izložbu u školi, razredu ili nekoj javnoj zgradi, pobrinite se da se učenici slože oko formata za izlaganje predmeta (npr. upotreba iste štampe i formata za pločice za izložbu).
- Takmičenje pred stručnim žirijem bi se takođe moglo organizovati. Žiri bi mogla sačinjavati djeca ili lokalne javne ličnosti, na primjer neki lokalni umjetnik ili novinar.
- Ako se projekat (sa ili bez premijere) pomene u lokalnoj štampi, ovo značajno može poboljšati dječju motivaciju.